

UPPSALA
UNIVERSITET

BESLUT

2022-12-15 Dnr UFV 2022/2122

Miljödepartementet

Box 256
751 05 Uppsala

Besöksadress

Dag Hammarskjölds väg 7

Handläggare

Johanna Andersson Raeder

Telefon

018-471 00 00

www.uu.se

johanna.andersson.raeder@uu.se

Beredning med

Bitr. kanslichef Magnus Ödman

Näringslivets klimatomställning PM2022:10

Beslut

Härmed beslutas

- att Uppsala universitet överlämnar bifogat expertyttrande som sitt svar på rubricerad remiss.

Bakgrund

Uppsala universitet har anmodats att lämna synpunkter på rubricerad remiss.

Bifogat yttrande har utarbetats av docent Daniel Spiro vid Nationalekonomiska institutionen.

Beslut i detta ärende har i rektors frånvaro fattats av undertecknad prorektor i närvaro av ställföreträdande universitetsdirektör Per Abrahamsson, efter föredragning av utbildningsledare Johanna Andersson Raeder. Närvarande därutöver var Uppsala studentkårs ordförande Anton Sánchez Sulejmani.

Coco Norén

Johanna Andersson Raeder

UPPSALA
UNIVERSITET

YTTRANDE

2022-12-15 Dnr UFV 2022/2122

Miljödepartementet

Box 256
751 05 Uppsala

Besöksadress

Dag Hammarskjölds väg 7

Handläggare

Johanna Andersson Raeder

Telefon

018-471 00 00

www.uu.se

johanna.andersson.raeder@uu.se

Näringslivets klimatomställning PM2022:10

Uppsala universitet har anmodats att lämna remissyttrande gällande rapporten Näringslivets klimatomställning (PM2022:10). Universitetet tillstyrker i huvudsak rapportens förslag. Universitetet vill anföra följande.

Generella synpunkter

Rapporten lyfter fram vikten av stöd och stimulans av teknisk utveckling för klimatomställning, vilket har stöd i aktuell forskning. Grunden för klimatpolitik bör vara en kombination av prissättning av utsläpp och stöd till forskning och utveckling (Acemoglu et al, 2012) i syfte att reducera utsläpp. Denna avvägning speglas dock inte i rapportens förslag. De förslag som relaterar till teknisk utveckling är få, och nämner inte frågor som direkt subvention av klimatrelaterad forskning. Uppsala universitet efterlyser en bredare ansats för klimatpolitiken.

Rapporten diskuterar också hur LULUCF-sektorn ska hanteras. Merparten av industrin och energisektorn ligger under EU-ETS, varför det inte är säkert om mer reglering behövs för dessa industriers omställning. LULUCF-sektorn har emellertid en bristfällig reglering och det är inom denna sektor – genom att öka kolsänkan och minska förbränning – som Sverige bedöms kunna göra störst och snabbast klimatnytta. Forskning (Lintunen & Uusivuori, 2016) visar att grunden för klimatpolitik avseende skog är att ökning av skogsbeståndet (i ton) bör premieras med en subvention per ton bunden CO₂ motsvarande det aktuella priset på utsläpp. Förbränning av skogs massa bör också belastas med ett utsläppspris. Rapporten ger förslag för hur kolsänkan kan öka (se specifika kommentarer nedan). En nyckelfråga är dock hur förbränning av biomassa ska hanteras, eftersom det innefattar biodrivmedel, vedeldning med mera. Konjunkturinstitutet har (2021) skrivit om detta.

Rapporten lyfter också frågan om tillståndprocessen för elektrifiering, vilken beskrivs som ett viktigt problem. Problemet är dock bredare än hur många instanser som är delaktiga (och kan stoppa) projekt. Ett sannolikt lika stort problem är den politiska instabiliteten kring energin. Det ligger eventuellt utanför rapportens mandat, men det är ändå värt att nämna att elektrifieringen inte bara kräver generösa eller enkla, utan även stabila, spelregler. En bred politisk överenskommelse är nödvändig för att investerare ska våga göra dessa långsiktiga investeringar.

Kommentarer och ändringsförslag

Här följer kommentarer på en del av förslagen.

Nr 5: Förslaget är att utreda omvända auktioner för ökad kolsänka. Om subvention av kolsänkor utreds bör anslaget vara bredare. Istället för auktion kan man också tänka sig ett pris som baseras på EU-ETS.

Nr 6: Förslaget är att förlänga stödet till Skogsstyrelsens återvätningsavtal. Återvätning är en sorts kolsänka som kan subventioneras genom omvänd auktion (som i förslag 5) eller ett pris. Uppsala universitet bejakar detta förslag men föreslår att även auktion eller pris för återvätning utreds.

Nr 13: Förslaget är att utreda investeringsstöd för energieffektivisering i befintliga byggnader. Motivet är att undanröja bristande ekonomiska incitament. Att det inte finns ekonomiska incitament för energieffektivisering är rimligtvis fel. Utöver utsläppspriset som berörda energislag betalar så har vi även energiskatt. Marknadsimperfectionen måste därför vara en annan.

Nr 27: Förslaget är att inrätta ett europeiskt samarbete för Carbon Contracts for Difference (CCfD). CCfD är i praktiken en slags ”prisgaranti av utsläppspris” för ny teknik. Detta kan slå fel. Både genom att kostnaden är oklar (om utsläppspriset är lågt blir kostnaden hög) och genom att företag bedömer teknik utifrån en kompensation som med all sannolikhet blir fel (garantinivån måste ju gissas i förväg av myndigheter). Fördelen är att CCfD minskar risken för teknisk utveckling. Detta system vore dock så pass långt från ekonomiskt effektivt att man klart bör värdera andra metoder för att stimulera teknisk utveckling, till exempel direkt subvention av forskning.

Nr 28 och 38: Förslagen är att verka för att fri tilldelning av utsläppsrätter avskaffas när CBAM (gränsjusteringsmekanism) inrättas i EU. Den fria tilldelningen av utsläppsrätter är tänkt att sörja för att företag i EU inte ska få en konkurrensnackdel gentemot företag utanför EU. Denna konkurrensnackdel gäller 1) när man säljer inom EU och importerade varor inte betalat för sina utsläpp och 2) när man säljer utanför EU och det importerande landet inte sätter pris på utsläpp. För att EU ska kunna ta bort gratis tilldelning, utan att ge EU-företag dessa nackdelar, så måste CBAM innehålla en importskatt på CO₂-innehåll (detta hanterar 1) och frihet från utsläppspris för europeiska företags export till länder utanför EU (detta hanterar 2). Det förslag som EU-parlamentet beslutat om under sommaren täcker båda dessa delar. Skulle det gå igenom hela EUs beslutskedja, skulle man kunna ta bort den fria tilldelningen. Skulle det slutliga genomförandet av CBAM inte innehålla frihet från utsläppspris vid export till länder utanför EU, är det oklart om fri tilldelning bör tas bort.

UPPSALA
UNIVERSITET

YTTRANDE

2022-12-15 Dnr UFV 2022/2122

Referenser:

Acemoglu, D., Aghion, P., Bursztyn, L. and Hemous, D., 2012. The environment and directed technical change. *American economic review*, 102(1), pp.131-66.

Lintunen, J. and Uusivuori, J., 2016. On the economics of forests and climate change: Deriving optimal policies. *Journal of Forest Economics*, 24, pp.130-156.

Konjunkturinstitutet (2021), "Miljö, ekonomi, politik 2021: Skogen, klimatet och politiken".